

lægge Modsigelse imod Uttringer af denne Natur. Ministeriet har været sig det vel bevidst, hvad det har gjort, ligesom ogsaa Motiverne til det, det har gjort, og Ministeriet har altsaa ingenlunde kunnet komme til det Resultat at forhøre sig for, førend det arbejdede hen paa at kunne indføre denne Arrbejdsordning. Jeg troer derfor, at det er en temmelig urigtig Fremgangsmaade, der er fulgt i Forhold til dette Ministerium, naar man har bestræbt sig for at paavise, at Ministeriet hert var gaaet udenfor, hvad der har ligget i denne lange Række af Forhandlinger, som har fundet Sted om denne Sag. Naar det saaledes er blevet sagt, at der i den Fremstilling af Landets Politik, som i Mæret 1851 i Slutningen af October Maaned blev forelagt Rigsdagens Folkething og Landsting i hemmelige Møder, er brugt Udeladelse, som hentyde paa en anden Tankegang end den, som har fundet sit Udtryk i det kongelige Budskab, saa er det en Sag, som ikke behøver at benægtes; man kan godt indrømme, at det forholder sig saaledes. Det var, om jeg ikke feiler, den 28de October 1851, at denne Fremstilling blev givet; det var altsaa saa Dage efterat jeg havde tiltraadt Udenrigsministeriet. Man vil dog vistnok ikke gjøre mig den Gæde at troe, at jeg saa Dage efterat have tiltraadt Udenrigsministeriet og med kun Timer til at betænke mig paa, om jeg vilde eller burde tiltræde det, skulde være istand til at gjøre en Fremstilling af Rigets indtil da førte ydre Politik. Det kunde jeg ikke, og der var vel ikke Mange, der havde kunnet det. Det var altsaa en Fremstilling, der var udarbejdet, det var et Arbejde, der var udført, og som ikke jeg men de, der havde stabt Politiken og troet, det var den rette Udvikling, bør bære Ansvar for. Forøvrigt vil jeg ingenlunde hermed have indrømmet, at de Ord af dette Actstykke, der bleve oplæste i sidste Møde, indeholde nogen som helst Hindring for det nuværende Ministerium i at følge den Politik og komme til det Resultat, som har fundet sit Udtryk i det kongelige Budskab. — Man har henvendt det Spørgsmaal til Udenrigsministeren: Indeholde Noterne og Depescherne fra den Tid ikke en heel anden Tankegang end den, som nu er udtrykt i det

kongelige Budskab? Man har forlangt at see disse Noter og Depescher, eller hvad der ellers kunde have Hensyn til Afgjørelsen af det omtvistede Spørgsmaal, for at det derefter kunde blive undersøgt af Rigsdagen, om man ogsaa nu ved det kongelige Budskabs Affattelse har fastholdt den Tankegang, som man troer der findes i disse forskellige Noter, Depescher og andre Forhandlingsactstykker. Jeg skal dertil svare, at dette er i mine Tanker Sagen uvedkommende; det, som efter min Mening vedkommer Sagen, det er: Hvorledes er det kongelige Budskab? Hvilke ere dets Fortjenester, og hvilke ere dets Svagheder? Er dets Antagelse nyttig eller er dets Forkastelse nødvendig? Er det i Strid med Tractaten af 8de Mai, med Grundloven eller med nogen som helst anden Statsact, eller er det ikke i Strid dermed? Hvad er meest nyttigt, enten at antage det eller at forkaste det? Det kan dog vel ikke være de ærede Rigsdagsmands Mening, at et Ministerium eller flere hinanden afløsende Ministerier, paa en Sags første Stadium, skulde være aldeles enigt med sig selv om, hvorledes Sagens Resultat maa og skal blive, naar den engang, maaftue efter flere Aars Forløb, kommer til et Resultat. Et Statsraad, som saaledes, lige med eet Greb, kunde træffe en Beslutning i en Sag, saasnart den kom frem, eller medens den endnu til forskellige Tider laa til Forhandling her, et Statsraad, som bestandigt kunde vide, hvorledes enhver Sag burde og kunde endes, ja, et saadant Statsraad vilde være meget fortrinligt, men jeg veed ikke, om det nogenstunde vil komme til at bestaae. Min Collega, Hr. Finanzministeren, har i det foregaaende Møde ved at forelægge en Udskrift af to Statsraadsprotocoller for Mæret 1851, netop oplyst, hvorledes man dengang endnu ikke var kommen til nogen Beslutning, skjøndt man allerede da danne sig en Forestilling om denne Sags endelige Ordning i Overeensstemmelse med, hvad der nu foreligger som endelig Ordning i det kongelige Budskab. Hr. Finanzministeren har af Udskriverne oplyst, at der idetmindste ikke fremkom nogen Modsigelse mod en saadan Ordning (Hør!), skjøndt han indrømmede, hvad jeg ogsaa villigt indrømmer, at der heller ikke blev taget nogen Beslutning.